

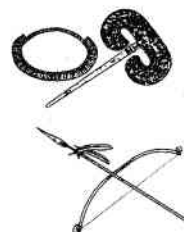
INGRI ȘI EDGAR PARIN D'AULAIRE

POVEȘTI ȘI LEGENDE DIN GRȚIA ANTICĂ

Traducere din limba engleză
de Bogdan Chircea
Ilustrații de Tudor Smarandache

CUPRINS

În timpurile de demult	9
Geea, Mama Pământ	10
Titanii	11
ZEUS ȘI FAMILIA LUI	14
Zeus	14
Hera	19
Hefaistos	23
Afrodita	24
Ares	27
Atena	28
Poseidon	31
Apollo	34
Artemis	37
Hermes	41
Hades	45
Persefona și Demetra	47
Dionisos	50
ZEII MINORI, NIMFELE, SATIRII ȘI CENTAURI	54
Prometeu	57
Pandora	58
Deucalion	60

Eos	62
Helios și Faeton	65
Selena	68
Pan	71
Echo	72
Syrinx	74
Centaureii	76
Asclepios	79
Cele nouă Muze și Orfeu	83

URMAȘII MURITORI AI LUI ZEUS	89
Europa și Cadmos	89
Tantal și Pelops	91
Danaus, Perseu și Gorgona	94
Regi înțelepți și regi înfumurați	100
Regele Midas	103
Sisif	104
Beleroфон	107
Melampus	111
Heracle	113
Tezeu	123
Oedip	130
Lâna de Aur	134
Vânarea mistrețului din Caledonia	143
Merele iubirii și măgul discordiei	146

We know books

HYPERBOREA
NIMFELE NORDULUI

AMAZON

CALEA
CENTAURILOR
ALUNGATI

MT. OLIMP

TESALIA

TARAMUL LAPITILOR

ORACOLUL
DIN DELPHI

NESSUS
SI
DEIANIRA

ATAUL
GIGANTILOR
MT. PELION
TARAMUL
CENTAURILOR

EUBOEIA

TEBA

HERACLE

BERBEUL
AURIU

CORINT

PERSEPHONE
LUI POSEIDON

ATENA

NEMEA

MIKENE

TYRINS

TROEZEN

ARCADIA

TARAMUL
LUI PAN

HYDRA

SPARTA

LOCUL DE NASTERE
AL ELENEI

SYTHERA
AFRODITEI

MT. IDA

COPIARIE ZEUS

CNOSUS SI
LABIRINTUL

ARIANDE
ADORMITA

DELOS

SERIPHOS

NAXOS

CHIOS
ORDINE
LUI ORIC

LESBOS
MORMANTUL
LUI ORFEU

TROIA
HILA
PIERDUT

LENNOS
FORJA LUI
HEFAISTOS

PALATUL
LUI POSEIDON

MARK
NEK

CAUL AHERON

GRAJDURILE
LUI AUGEAS

OLIMPIA

PELOPONEZ

HERMES

NEMEA

TYRINS

TROEZEN

NAUFRAGIUL
LUI DANAE

MARET
IONIKA

CRETA

EGIPT

TIR

ÎN TIMPURILE DE DEMULT, pe când oamenii încă se mai mai închinau la idoli urâți, pe întinderea Greciei trăia un neam de păstori care prețuiau lumina și frumusețea. Ei nu se închinau la idoli întunecați, asemenea vecinilor lor, ci și-au plăsmuit zeii lor proprii, frumoși și luminoși.

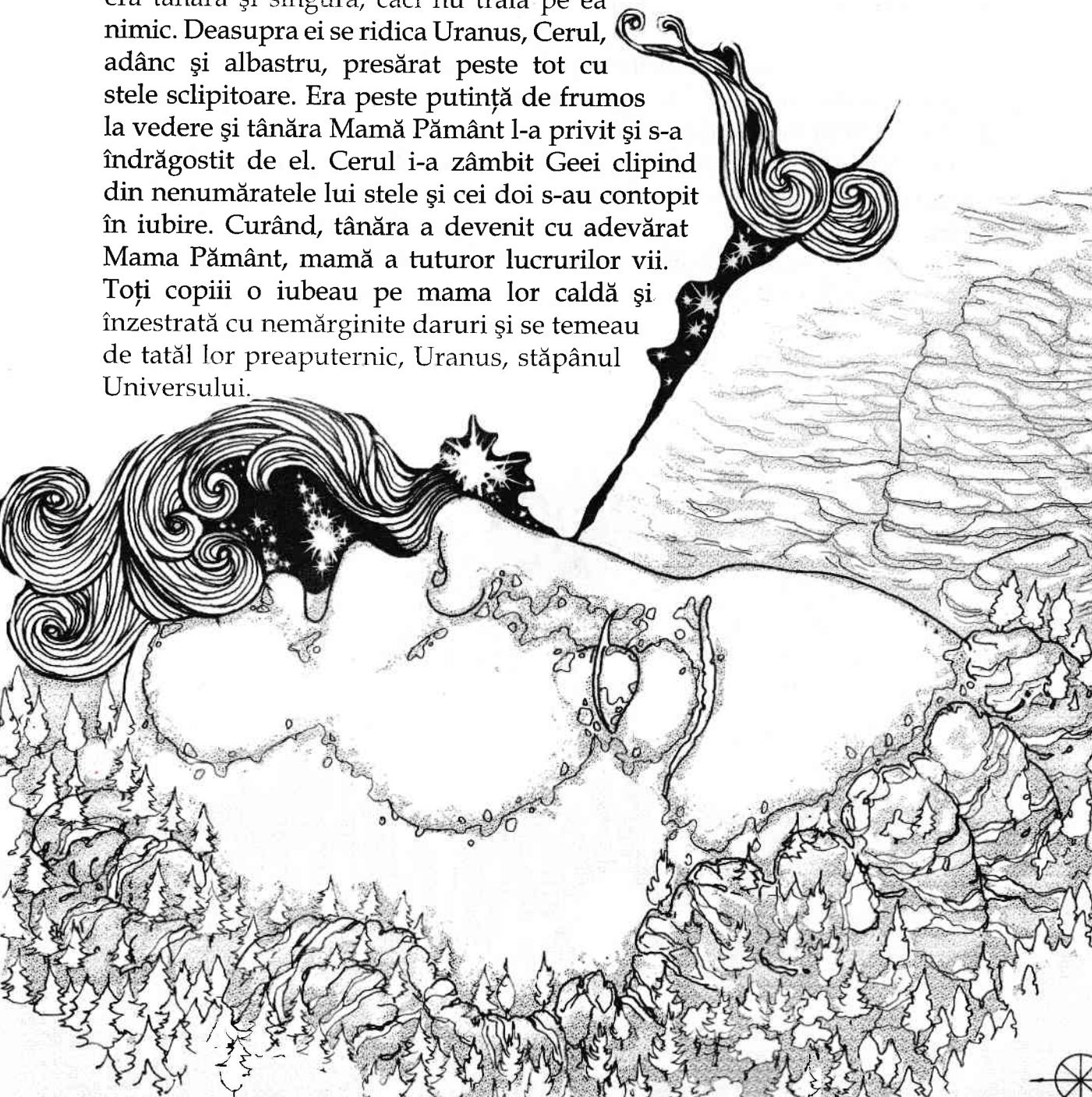
Iar zeii Greciei semănau foarte mult cu oamenii, numai că erau mai înalți, mai chipeși și nu aveau cum să greșească. Monștri care scuipau foc și bestii cu mai multe capete reprezentau tot ce era întunecat și rău. Zeii și marii eroi erau meniți să-i înfrângă.

Zeii trăiau pe muntele Olimp, un munte atât de înalt și cu pantele atât de abrupte, încât niciun om nu putea ajunge în vârful lui, ca să-i vadă în palatul lor strălucitor. Însă zeii coborau adeseori pe Pământ, uneori în întrupările lor, alteori luând înfățișări de oameni sau de animale.

Muritorii se închinau la zei, iar zeii se închinau la Mama Pământ. Toți fuseseră zămisliți de ea, căci ea era începutul vieții.

GEEA, Mama Pământ, apăruse din întuneric cu atât de mult timp în urmă, încât nimeni nu știa când sau cum. La început, Mama Pământ era tânără și singură, căci nu trăia pe ea nimic. Deasupra ei se ridica Uranus, Cerul, adânc și albastru, presărat peste tot cu stele sclipitoare. Era peste puțină de frumos la vedere și tânăra Mamă Pământ l-a privit și s-a îndrăgostit de el. Cerul i-a zâmbit Geei clipind din nenumăratele lui stele și cei doi s-au contopit în iubire. Curând, tânăra a devenit cu adevărat Mama Pământ, mamă a tuturor lucrurilor vii. Toți copiii o iubeau pe mama lor caldă și înzestrată cu nemărginite daruri și se temeau de tatăl lor preaputernic, Uranus, stăpânul Universului.

TITANII

TITANII au fost cei dintâi copii ai Mamei Pământ. Ei au fost și primii zei, mai înalți decât munții pe care mama lor îi făcuse ca să le servească drept tronuri. Atât Mama Pământ, cât și Tatăl lor erau mândri de ei. Au existat șase titani, șase zei acoperiți de glorie, și au avut șase surori, titanele, pe care le-au luat și de soațe.

Când Gee a zămislit din nou odrasle, Uranus nu s-a mai arătat a fi mândru. Noii lor copii erau tot uriași, însă aveau doar câte un singur ochi, sclipitor, în mijlocul frunții. Ei au fost cei trei ciclopi, pe nume Fulger, Tunet și Trăsnet. Nu erau niște zei chipeși, în schimb se dovedeau a fi niște meșteri fierari nemaivăzută de puternici și pricepuți. Scânteile izvorâte de sub ciocanele lor grele străbăteau cerurile și le aprindeau, făcându-le atât de strălucitoare, încât păleau până și stelele tatălui ciclopilor.

După o vreme, Mama Pământ a mai zămislit trei fii. Pe aceștia, Uranus i-a privit cu dezgust. Fiecare dintre ei avea câte cincizeci de capete și câte o sută de brațe puternice. Uranus era îngrozit să vadă ființe atât de hidoase pe frumosul Pământ, așa că a pus mâna pe ei și pe frații lor, ciclopilor, și i-a aruncat în Tartar, cea mai adâncă și mai întunecată peșteră de sub Pământ.

Însă Mama Pământ își iubea copiii și nu a putut să-l ierte pe soțului ei pentru cruzimea de care dăduse dovadă față de aceștia. Din piatra cea mai tare, Mama Pământ a făcut o seceră și le-a spus astfel titanilor, fiii ei:

— Luați această armă, puneți capăt cruzimii tatălui vostru și eliberați-vă frații.

Atunci, pe cei șase titani a pus stăpânire frica. Ei s-au cutremurat și au refuzat. Numai Cronos, cel mai mic dar și cel mai puternic dintre ei, a îndrăznit să pună mâna pe seceră. S-a repezit asupra tatălui său. Uranus nu a putut să înfrunte arma mânăită de cel mai puternic fiu al său și a fugit, renunțând la puterile lui.

Mama Pământ l-a făcut pe Pontus, marea fără fund, cel de-al doilea soț al ei și din contopirea lor s-au născut zeii apelor adânci. Pe uscat au apărut nenumărați copaci vâjnoși și flori, iar din șanțurile din pământ au ieșit la lumină spiridușii, animalele și strămoșul omului.

LIBRIS

WIKI
BOOKS

CRONOS era de-acum stăpânul Universului. S-a așezat pe muntele cel mai înalt și a domnit peste Cer și Pământ cu o mână de fier. Ceilalți zei s-au supus voinței lui, iar strămoșii oamenilor i s-au închinat. Oamenii trăiau în bună pace și cu zeii, și unii cu alții. Nu luau viața cuiva și nu aveau încuietori la uși, căci hoția încă nu fusese născocită.

Dar Cronos nu i-a eliberat pe monștrii care erau frații lui, iar Mama Pământ s-a înfuriat atât de tare pe el, încât i-a pus la cale căderea. A trebuit să aștepte însă, căci niciun zeu născut până atunci nu era suficient de puternic ca să-l înfrunte. Însă Geeă știa că, într-o zi, unul dintre fiii lui Cronos va fi mai puternic decât acesta, la fel cum Cronos fusese mai puternic decât tatăl lui. Cronos știa și el acest lucru, așa că, de fiecare dată când soața lui, Rhea, zămislea un zeu, el lua nou-născutul și îl înghițea. Ținându-și toate vlăstarele în propriul pântec, nu avea de ce să se teamă.

Însă Rhea suferea. Cele cinci surori ale ei, care se însoțiseră cu ceilalți cinci titani, erau înconjurată de copiii acestora, în vreme ce ea era singură. Când îl purta în pânțec pe cel de-al șaselea copil al ei, Rhea a rugat-o pe Mama Pământ să o ajute să-și salveze copilul de tatăl lui. Aceasta era ocazia pe care o aștepta și Mama Pământ. I-a dat Rheeli sfaturi în șoaptă, iar pe urmă Rhea a plecat zâmbind.

De îndată ce i-a dat naștere lui Zeus, copilul pe care îl purta în pânțec, Rhea l-a ascuns. Pe urmă, a înfășat o piatră în scutece de copil și i-a dat-o lui soțului ei s-o înghită. Cronos s-a lăsat păcălit și a înghițit piatra, iar bebelușul Zeus a fost dus într-ascuns într-o peșteră secretă de pe insula Creta. Bătrânul Cronos nu a auzit niciun scâncet al fiului său cel mai mic, căci Mama Pământ a așezat în fața peșterii spiriduși zgomotoși, care, lovind în scuturi cu săbiile, făceau o asemenea zarvă, încât acopereau toate celelalte sunete.

ZEUS ȘI FAMILIA LUI

ZEUȘ a fost îngrijit de nimfe blânde și a fost alăptat de zâna-capră Amalteea. Din coarnele acestei capre se revărsa ambrozie și nectar, hrana și băutura zeilor. Zeus a crescut repede și nu a trecut mult până când din peșteră a ieșit un mare zeu. Pentru a le mulțumi nimfelor că l-au îngrijit atât de bine, le-a dat coarnele caprei. Erau coarnele abundenței și nu secătuiau niciodată. Din blana de pe spatele caprei și-a făcut o platoșă pe care n-o putea străpunge nimic, iar din acel moment a devenit atât de puternic, încât Cronos n-a mai putut să i se împotrivească.

Tânărul Zeus a ales-o ca primă soață pe Metis, fiica unui titan. Era zeița prudenței, iar el avea nevoie de sfaturile ei bune. Metis l-a sfătuit să nu încerce să-l răstoarne singur de pe tronul ceresc pe tatăl lui care își devora fiii, căci Cronos îi avea de partea lui pe toți ceilalți titani și pe fiii lor. Mai înainte, Zeus trebuia să-și facă și el aliați puternici.

Metis s-a dus la Cronos și l-a păcălit făcându-l să înghită niște ierburi vrăjite. Cronos s-a lăsat convins că ierburile acelea îl făceau invincibil. În loc de asta însă, ele l-au făcut să se simtă foarte rău, atât de rău încât a vomitat nu numai piatra pe care o înghițise, ci și pe ceilalți cinci copii ai lui. Aceștia erau zeii Hades și Poseidon și zeițele Hestia, Demetra și Hera, care și-au unit imediat forțele cu Zeus. Când i-a văzut pe toți cei șase zei tineri ridicându-i-se împotriva, Cronos și-a dat seama că i-a sosit ceasul, a părăsit tronul și a fugit.

Acum, stăpânul Universului era Zeus. Cum nu dorea să domnească singur, și-a împărțit puterile cu frații și surorile sale. Însă titanii și fiii lor s-au răsculat. Au refuzat să fie conduși de noii zei. Numai Prometeu și fratele lui, Epimeteu, s-au despărțit de titani ca să i se alăture lui Zeus, căci Prometeu era capabil să vadă în viitor și știa că Zeus avea să învingă.

Zeus i-a eliberat iute din Tartar pe fiii-monștri ai Mamei Pământ. Recunoscători, acești uriași cu o sută de brațe au luptat cu toate puterile lor de partea lui Zeus, iar ciclopii au făcut arme invincibile pentru el și pentru frații lui.

Pentru Poseidon au făurit un trident. Poseidon era atât de puternic, încât, atunci când lovea cu tridentul, pământul se cutremura, iar când lovea marea, din ea se ridicau valuri înalte cât munții.

LIBRIS

We know
books

Lui Hades, ciclopul i-au făcut o mantie invizibilă, astfel încât acesta își putea lovi dușmanii fără să fie văzut, iar lui Zeus i-au dăruit fulgerele. Titanii au luptat cu înverșunare, dar, în cele din urmă, s-au văzut nevoiți să capituleze și Zeus i-a închis în Tartar. Monștrii cu o sută de brațe păzeau porțile acestuia și aveau grijă să nu scape vreunul vreodată. Atlas, cel mai puternic dintre titani, a fost trimis la capătul lumii ca să țină pe umerii săi, pentru totdeauna, bolta cerească.

Furioasă pe Zeus că-i trimisese fiii, pe titani, în văgăunile adânci ale Tartarului, Mama Pământ a zămislit doi monștri cumpliți, Tifon și perechea lui Echidna, pe care i-a trimis împotriva lui Zeus. Erau atât de înfiorători, încât, atunci când i-au văzut, zeii s-au transformat în animale și au fugit cuprinși de spaimă. Cele o sută de capete ale lui Tifon atingeau stelele, din ochii lui plini de răutate picura otravă, iar din gurile sale căscate curgeau lavă și bolovani încinși la roșu. Șuierând ca o sută de șerpi și urlând ca o sută de lei, Tifon a smuls din pământ munții întregi și a aruncat cu ei în zei.

Însă, curând, Zeus și-a recăpătat curajul, s-a întors și, când ceilalți zei au văzut că el nu se lasă înfrânt, au revenit și ei, ca să-l ajute să lupte împotriva monstrului. S-a declanșat o bătălie sălbatică și pe fața pământului n-a mai rămas aproape nicio ființă vie. Dar soarta lui Zeus era să învingă și, când Tifon a smuls uriașul munte Etna pentru a-l arunca în zei, Zeus l-a lovit cu o sută de fulgere bine țintite și muntele a căzut la loc pe pământ, ținându-l pe Tifon sub el. Acolo zace monstrul până în zilele noastre, scuipând foc, lavă și fum prin vârful muntelui.

Echidna, hidoasa lui soată, a scăpat de la pieire. S-a ascuns într-o peșteră și s-a făcut apărătoarea oribilelor odrasle ale lui Tifon, iar Zeus i-a lăsat pe toți să trăiască, pentru a le fi de încercare viitorilor eroi.

Abia acum a renunțat la luptă Mama Pământ. Nu s-a mai iscat nicio revoltă și, cu timpul, rănilor războiului s-au vindecat. Munții au rămas înfiți bine în pământ. Mările își aveau țărmurile lor. Râurile și-au creat fâgășele lor. Zei cu coarne de taur au rămas să le stea de pază, iar fiecare copac și fiecare izvor și-a avut nimfa lui. Pământul a înverzit din nou și a dat roade, iar Zeus a putut începe să domnească în pace.

Ciclopul, care avea un singur ochi, era nu doar făurari, ci și pietrari și au construit pentru zei un palat impunător, în vârful Olimpului, cel mai înalt munte din Grecia. Palatul era ascuns în nori, iar zeițele anotimpurilor alungau norii de fiecare dată când un zeu voia să coboare pe Pământ. Nimeni altcineva nu putea să pășească prin zăgazurile de nori.

Iris, mesagera cu glezne înaripate al zeilor, își avea propria cărare până pe pământ. Înveșmântată într-o rochie alcătuită din picături sclipitoare, ea alerga, ocupată tot timpul, între Olimp și Pământ, pe arcul curcubeului.

În sala cea mare și strălucitoare a palatului era tot timpul lumină, iar zeii Olimpului ședea pe douăsprezece tronuri din aur și stăpâneau Cerul și Pământul. Erau doisprezece zei mari, pentru că Zeus își împărțise puterea nu numai cu frații și surorile, ci și cu cei șase copii ai lui, precum și cu zeița iubirii.

Zeus ședea pe tronul cel mai înalt, având alături un mănunchi de fulgere. La dreapta lui stătea Hera, pe care el o alesese, dintre toate soațele lui, să-i fie regină. În apropierea ei se aflau fiul ei, Ares, zeul războiului și Hefaistos, zeul focului, iar între ei stătea Afrodita, zeița iubirii. Pe urmă veneau Hermes, fiul lui Zeus, vestitorul zeilor, și sora lui Zeus, Demetra, zeița recoltelor, împreună cu fiica ei, Persefona, pe care o ținea în poală. La stânga lui Zeus ședea Poseidon, fratele lui, stăpânul mărilor. Alături de acesta se aflau cei patru copii ai lui Zeus: Atena, gemenii Apollo și Artemis, plus Dionisos, cel mai tânăr dintre zei. Atena era zeița înțelepciunii, Apollo – zeul luminii și al muzicii, Artemis – zeița vânătoriei, iar Dionisos – zeul vinului.

Hestia, sora cea mare a lui Zeus, era zeița vetrei. Ea nu avea tron, ci se îngrijea de focul sacru din sală și toate vetrele de pe Pământ erau altarele ei. Era cea mai blândă dintre zeițele Olimpului.

Hades, fratele cel mai mic al lui Zeus, era stăpânul morților. El prefera să rămână în palatul lui sumbru din lumea de dincolo și nu venea în Olimp niciodată.

Zei nu puteau muri, căci, în locul sângelui, prin vinele lor curgea o licoare divină. În mare parte din timp, au trăit fericiți laolaltă, desfătându-se cu ambrozie și nectar, însă, când se mai iveau ciocniri între voințele lor, se stârneau lupte crâncene. Atunci, Zeus le trimitea unul dintre temutele lui fulgere și zeii Olimpului se întorceau la ordine, căci Zeus era mai puternic decât toți ceilalți zei la un loc.